2026/1082

13.5.2026

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2026/1082,

annettu 12 päivänä toukokuuta 2026,

Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien tukemiseksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/509 ([1]) perustettiin Euroopan rauhanrahasto, jäljempänä ’rauhanrahasto’, jonka avulla jäsenvaltiot rahoittavat unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla toteuttamia toimia rauhan säilyttämiseksi, konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi perussopimuksen 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla. Päätöksen (YUTP) 2021/509 1 artiklan 2 kohdan nojalla rauhanrahastoa käytetään rahoittamaan erityisesti sellaisia avustustoimenpiteitä, joilla lujitetaan kolmansien valtioiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen sotilaallisiin ja puolustusasioihin liittyviä valmiuksia.

(2) Unioni on sitoutunut tiiviiseen suhteeseen tukeakseen vahvaa, riippumatonta ja vaurasta Bosnia ja Hertsegovinaa vuonna 2008 allekirjoitetun ja vuonna 2015 voimaan tulleen Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ([2]) sekä vuonna 2024 tehdyn liittymisneuvottelujen aloittamista koskevan Eurooppa-neuvoston päätöksen pohjalta.

(3) Unioni tunnustaa Bosnia ja Hertsegovinan osallistumisen yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan (YTPP), mukaan lukien sen osallistuminen YTPP-operaatioihin ja EU:n taisteluosastoihin.

(4) Unioni hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2022 turvallisuus- ja puolustusalan strategisen kompassin tavoitteenaan olla vahvempi ja suorituskykyisempi turvallisuuden tuottaja, myös lisäämällä rauhanrahaston käyttöä sen kumppaneiden sotilas- ja puolustusvoimavarojen tukemiseen.

(5) Kuten 18 päivänä joulukuuta 2024 ja 17 päivänä joulukuuta 2025 annetuissa Brysselin julistuksissa vahvistettiin, unionin ja sen jäsenvaltioiden johtajat ovat Länsi-Balkanin johtajia kuullen kehottaneet unionia jatkamaan yhteistyötä alueen kanssa sen puolustusvoimavarojen ja -valmiuksien kehittämiseksi edelleen, myös Euroopan rauhanrahaston avulla.

(6) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja vastaanotti 22 päivänä lokakuuta 2025 Bosnia ja Hertsegovinan unionille esittämän pyynnön, jossa unionia pyydettiin avustamaan Bosnia ja Hertsegovinan asevoimia keskeisten tarvikkeiden hankinnassa operatiivisen valmiuden vahvistamiseksi.

(7) Avustustoimenpiteet on määrä toteuttaa ottaen huomioon päätöksessä (YUTP) 2021/509 vahvistetut periaatteet ja vaatimukset, noudattaen erityisesti neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP ([3]), sekä rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).
([2]) EUVL L 164, 30.6.2015, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.
([3]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

(8) Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut suojelemaan, edistämään ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja demokratian periaatteita sekä lujittamaan oikeusvaltiota ja hyvää hallintotapaa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Perustaminen, tavoitteet, soveltamisala ja kesto

1. Perustetaan Bosnia ja Hertsegovinaa, jäljempänä 'tuensaaja', hyödyttävä avustustoimenpide, jäljempänä 'avustustoimenpide', joka rahoitetaan Euroopan rauhanrahastosta, jäljempänä 'rahasto'.

2. Avustustoimenpiteen tavoitteet ovat seuraavat:

a) vahvistaa unionin ja Bosnia ja Hertsegovinan välistä turvallisuus- ja puolustusyhteistyötä;

b) edistää Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien turvallisuus- ja puolustusvalmiuksien parantamista, jotta lisätään kansallista turvallisuutta ja selviytymiskykyä ja siten parannetaan siviiliväestön suojelua kriiseissä ja hätätilanteissa.

3. Edellä 2 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi avustustoimenpiteellä rahoitetaan seuraavan tyyppisiä tarvikkeita, joita ei ole suunniteltu tappavan voiman aikaansaamiseen, ja palveluja:

— henkilönsuojaimet;

— henkilökohtaiset CBRN-tarvikkeet;

— rahtiajoneuvot;

— pimeänäkölaitteet.

Avustustoimenpiteellä rahoitetaan myös niihin liittyviä tarvikkeita ja palveluja, mukaan lukien tarvittaessa tekninen, operatiivinen ja huoltokoulutus.

4. Avustustoimenpiteen kesto on 36 kuukautta tämän päätöksen hyväksymispäivästä.

2 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Avustustoimenpiteeseen liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 15 000 000 euroa.

2. Kaikkia menoja hallinnoidaan päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

3 artikla

Järjestelyt tuensaajan kanssa

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', toteuttaa tuensaajan kanssa tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että tuensaaja noudattaa tässä päätöksessä vahvistettuja vaatimuksia ja ehtoja, edellytyksenä avustustoimenpiteen mukaisen tuen antamiselle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä, joilla tuensaaja velvoitetaan varmistamaan, että

a) avustustoimenpiteestä tuetut Bosnia ja Hertsegovinan asevoimat noudattavat asiaankuuluvaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta;

b) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta käytetään asianmukaisesti ja tehokkaasti niihin tarkoituksiin, joita varten se on annettu;

c) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta huolletaan riittävästi sen käyttökuntoisuuden ja operatiivisen käytettävyyden varmistamiseksi omaisuuden elinkaaren aikana;

d) avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta ei menetetä eikä siirretä muille kuin kyseisissä järjestelyissä yksilöidyille henkilöille tai yhteisöille.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä avustustoimenpiteen mukaisen tuen keskeyttämisestä ja lopettamisesta, jos tuensaajan todetaan rikkoneen 2 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Korkea edustaja on vastuussa tämän päätöksen täytäntöönpanon varmistamisesta päätöksen (YUTP) 2021/509 mukaisesti ja noudattaen rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettuja sääntöjä ja rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevaa yhdennettyä menetelmäkehystä.

2. Edellä 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimien täytäntöönpanosta vastaa hankehallinnoinnin keskusvirasto ja avustustoimenpiteiden hallinnoija.

5 artikla

Seuranta, valvonta ja arviointi

1. Korkea edustaja seuraa, että tuensaaja noudattaa 3 artiklassa vahvistettuja velvoitteita. Kyseisen seurannan avulla saadaan tietoa 3 artiklassa vahvistettujen velvoitteiden rikkomisen asiayhteydestä ja riskeistä, ja se auttaa myös ehkäisemään tällaisia rikkomisia, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset avustustoimenpiteestä tuetuissa Bosnia ja Hertsegovinan asevoimissa.

2. Laitteiden ja tarvikkeiden toimituksen jälkeinen valvonta järjestetään seuraavasti:

a) toimituksen todentaminen, jossa loppukäyttäjänä toimivat asevoimat allekirjoittavat rauhanrahaston toimitustodistukset omistusoikeuden siirron yhteydessä;

b) inventaarioraportointi, jossa tuensaaja raportoi vuosittain yksilöityjen tavaroiden inventaariosta, kunnes poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea (PTK) ei enää katso tällaista raportointia tarpeelliseksi;

c) tarkastuskäynnit, joiden yhteydessä tuensaajan on määrä antaa korkealle edustajalle ja rauhanrahaston tilintarkastajille pyynnöstä mahdollisuus päästä tekemään paikalla tarkastuksia ja rauhanrahaston tarkastuksia.

3. Korkea edustaja suorittaa avustustoimenpiteen päätyttyä loppuarvioinnin arvioidakseen, onko avustustoimenpide edistänyt 1 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista.

6 artikla

Kertomukset

Korkea edustaja antaa täytäntöönpanokaudella PTK:lle puolivuosittaiset selvitykset avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 63 artiklan mukaisesti. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan on ilmoitettava säännöllisesti päätöksellä (YUTP) 2021/509 perustetulle rahastokomitealle tulojen ja menojen täytäntöönpanosta kyseisen päätöksen 38 artiklan mukaisesti, myös toimittamalla tiedot osallistuvista toimittajista ja alihankkijoista.

7 artikla

Keskeyttäminen ja lopettaminen

1. PTK voi päättää keskeyttää avustustoimenpiteen täytäntöönpanon kokonaan tai osittain päätöksen (YUTP) 2021/509 64 artiklan mukaisesti.

2. PTK voi suosittaa, että neuvosto lopettaa avustustoimenpiteen.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 12 päivänä toukokuuta 2026.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

K. KALLAS